

خطبہ غدیر

«ترجمہ فارسی»

مَنْ بَكَتُ فَوَلَاةٌ فَأَمَّا مَنْ بَكَتُ فَوَلَاةٌ

فهرست

- ۲ ..... بخش اول: حمد و ثنای الهی
- ۴ ..... بخش دوم: فرمان الهی برای مطلبی مهم
- ۶ ..... بخش سوم: اعلان رسمی ولایت و امامت دوازده امام علیهم السلام
- ۱۰ ..... بخش چهارم: بلند کردن امیرالمومنین علیه السلام بدست رسول خدا ص
- ۱۱ ..... بخش پنجم: تاکید بر توجه امت به مسئله امامت
- ۱۳ ..... بخش ششم: اشاره به کارشکنی های منافقین
- ۱۶ ..... بخش هفتم: پیروان اهل بیت علیهم السلام و دشمنان ایشان
- ۱۸ ..... بخش هشتم: حضرت مهدی عجل الله فرجه الشریف
- ۱۹ ..... بخش نهم: مطرح کردن بعثت
- ۲۰ ..... بخش دهم: حلال و حرام، واجبات و محرمات
- ۲۲ ..... بخش یازدهم: بیعت گرفتن رسمی

بخش اول: حمد و ثنای الهی

۱. ستایش خدای را سزااست که در یگانگی اش بلند مرتبه و در تنهایی اش به آفریدگان نزدیک است؛ سلطنتش پر جلال و در ارکان آفرینشش بزرگ است. بر همه چیز احاطه دارد بی آن که مکان گیرد و جابه جا شود و بر تمامی آفریدگان به قدرت و برهان خود چیره است. همواره ستوده بوده و خواهد بود و مجد و بزرگی او را پایانی نیست. آغاز و انجام از او و برگشت تمامی امور به سوی اوست.

۲. اوست آفریننده‌ی آسمان‌ها و گستراننده‌ی زمین‌ها و حکمران آن‌ها. دور و منزّه از خصایص آفریده‌هاست و در منزّه بودن خود نیز، از تقدیس همگان برتر. هموست پروردگار فرشتگان و روح؛ افزونی بخش بر آفریدگان و بخشنده‌ی بر همه‌ی موجودات است. به نیم نگاهی دیده‌ها را ببیند و دیده‌ها هرگز او را نبینند. کریم و بردبار و شکیباست. رحمتش جهان شمول و عطایش منت گذار. در انتقام و کیفر سزاواران عذاب، بی شتاب است.

۳. بر نهان‌ها آگاه و بر درون‌ها دانا، پوشیده‌ها بر او آشکار و پنهان‌ها بر او روشن است. بر هر هستی فراگیر و چیره، نیروی آفریدگان از او و توانایی بر هر پدیده ویژه‌ی اوست. او را همانندی نیست. در تاریکستان لاشیء، او هستی بخش هر هستی است؛ جاودانه و زنده و عدل گستر. خداوندی جز او نباشد و اوست ارجمند و حکیم.

۴. دیده‌ها را بر او راهی نیست و اوست که دیده‌ها را دریابد و اوست بر پنهانی‌ها آگاه و بر کارها دانا. از دیدن، کسی وصفش را نیابد و بر چگونگی او، از نهان و آشکار دست نیازد؛ مگر او - عزوجل - راه نماید و خود بشناساند.

۵. گواهی می‌دهم که او الله است؛ همو که تنزهش سراسر روزگاران را فراگرفته و پرتو اش ابدیت را شامل است. فرمانش را بی مشاور اجرا کند و تقدیرش را بی شریک امضاء و هستی را بی یاور سامان دهد.

۶. صورت آفرینش او را الگویی نبوده؛ آفریدگان را بدون یاور و سختی و حيله، هستی بخشیده است. جهان با ایجاد او موجود و با آفرینش او پدیدار شده است. پس اوست الله و معبودی جز او نیست؛ همو که صنّعش استوار و ساختمان آفرینشش زیباست. دادگری که ستم روا نمی‌دارد و بخشنده‌ترینی که کارها به او بازمی‌گردد.

۷. و گواهی می‌دهم او الله است که هر هستی در برابر بزرگی اش فروتن و در مقابل ارجمندی اش رام و به توانایی اش تسلیم و به هیبتش خاضع است.

۸. پادشاه هستی‌ها و چرخاننده‌ی سپهرها و رام‌کننده‌ی آفتاب و ماه که هر یک تا آجل معین جریان یابند. او پرده‌ی شب را به روز و پرده‌ی روز را به شب بیچد (زمر / ۵) که شتابان در پی روز است (اعراف / ۵۴) هم او شکننده‌ی هر ستمگر باطل‌گرا و نابودکننده‌ی هر شیطان سرکش است.

۹. نه او را ناسازی باشد و نه برایش مانندی و انبازی. یکتا و بی‌نیاز، نه زاده و نه زاییده شده و او را همتایی نبوده. (اخلاص / ۴ - ۳) خداوند یگانه و پروردگار بزرگوار است. بخواهد و به انجام رساند؛ اراده کند و حکم نماید؛ بداند و بشمارد؛ بمیراند و زنده کند؛ نیازمند و بی‌نیاز گرداند؛ بخنداند و بگریاند؛ نزدیک آورد و دور برد؛ بازدارد و عطا کند. اوراست پادشاهی و ستایش. به دست توانای اوست تمام نیکی و هموست بر هر چیز توانا.

۱۰. شب را در روز و روز را در شب فرو برد. (حدید / ۶) جز او خداوندی نباشد؛

گران قدر و آمرزنده؛ پذیرندهی دعا و افزایندهی عطا؛ بر شمارندهی نفس‌ها و پروردگار پری و انسان. چیزی بر او مشکل ننماید. فریادِ فریادکنندگان، او را آزرده نکند و اصرارِ اصرارکنندگان، او را به ستوه نیاورد. نیکوکاران را نگاه‌دار و رستگاران را یار، مؤمنان را صاحب اختیار و جهانیان را پروردگار است؛ همو که در همه‌ی احوال، سزاوار سپاس و ستایش آفریدگان است.

۱۱. او را ستایش فراوان و سپاس جاودانه می‌گوییم در شادی و رنج و آسایش و سختی و به او و فرشتگان و نبشته‌ها و فرستاده‌هایش ایمان داشته. فرمان او را گردن می‌گذارم و اطاعت می‌کنم و به سوی هر آن چه مایه‌ی خشنودی اوست، می‌شتابم و به حکم و فرمان او تسلیم؛ چرا که به فرمان بری او، شایق و از کیفر او، ترسانم؛ زیرا او خدایی است که کسی از مکرش در امان نبوده و از ستمش ترسان نباشد (زیرا او را ستمی نیست)

بخش دوم: فرمان الهی برای مطلبی مهم

۱۲. و اکنون به بندگی خویش و پروردگاری او گواهی می‌دهم و وظیفه‌ی خود را در آن چه وحی شده، انجام می‌دهم؛ مباد از سوی او عذابی فرود آید که کسی را یارای دور ساختن آن از من نباشد، هر چند توانش بسیار و دوستی‌اش با من خالص باشد. - خداوندی جز او نیست - چرا که به من هشدار داده که اگر آن چه در حق علی نازل کرده به مردم ابلاغ نکنم، وظیفه‌ی رسالتش را انجام نداده‌ام. و خود او تبارک و تعالی امنیت از آزار مردم را برایم تضمین کرده و البته که او بسنده و بخشنده است. پس آن گاه خداوند چنین وحی ام فرموده: به نام خداوند همه مهرِ مهر و رز، ای فرستاده‌ی ما! آن چه از سوی پروردگارت بر تو فرو فرستادیم (مائده / ۶۷) درباره‌ی علی و جانشینی او به

مردم برسان؛ و گرنه رسالت خداوندی را به انجام نرسانده‌ای و او تو را از آسیب مردمان نگاه می‌دارد. (مائده / ۶۷)

۱۳. هان مردمان! در تبلیغ آن چه خداوند بر من نازل فرموده، کوتاهی نکرده‌ام و اکنون سبب نزول آیه را بیان می‌کنم: همانا جبرئیل از سوی سلام، پروردگارم - که تنها او سلام است - سه مرتبه بر من فرود آمد و فرمانی آورد که در این مکان به پا خیزم و به هر سفید و سیاهی اعلام کنم که علی بن ابی طالب، برادر و وصی و جانشین من در میان امت و امام پس از من است. همو که جایگاهش نسبت به من، به سان هارون نسبت به موسی است؛ مگر این که پیامبری پس از من نخواهد بود و او پس از خدا و رسول او صاحب اختیار شماس است و خداوند تبارک و تعالی آیه ای بر من نازل فرموده که: همانا تنها ولی و سرپرست و صاحب اختیار شما، خداوند و پیامبرش و مؤمنانی‌اند که نماز به پا می‌دارند و در رکوع زکات می‌پردازند. (مائده / ۵۵) و قطعاً علی بن ابی طالب، نماز به پا داشته و در رکوع زکات پرداخته و پیوسته خداخواه است.

۱۴. و من از جبرئیل درخواستم که از خداوند سلام اجازه کند و مرا از مأموریت تبلیغ به شما معاف دارد؛ زیرا کمی پرهیزکاران و فزونی منافقان و دسیسه‌ی ملامت‌گران و مکر مسخره‌کنندگان اسلام را می‌دانم؛ همانان که خداوند در وصف‌شان در کتاب خود فرموده: به زبان می‌گویند آن را که در دل‌های‌شان نیست (فتح / ۱۱) و می‌شمارند آن را اندک و آسان، حال آن که نزد خداوند بس بزرگ است. (نور / ۱۵)

۱۵. و نیز از آن روی که منافقان، بارها مرا آزار رسانیده‌اند تا بدانجا که مرا اُذُن (سخن شنو و زودباور) نامیده‌اند؛ به خاطر همراهی افزون و تمایل و پذیرش علی از من و توجه ویژه‌ی من به او، تا بدانجا که خداوند آیه‌ای فرو فرستاده: و از آنان‌اند کسانی که پیامبر

خدا را آزرده و گویند: او سخن شنو و زودباور است. بگو: آری، او سخن شنوست. (توبه / ۶۱) علیه آنان که گمان می کنند او تنها سخن می شنود؛ لیکن به خیر شماس است. او (پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم) به خدا ایمان دارد و اهل ایمان را تصدیق کرده، راست گو می انگارد؛ و هم او رحمت است برای ایمانیان شما و البته برای آنان که او را آزار دهند، عذابی دردناک خواهد بود. (توبه / ۶۱) و اگر می خواستم نام گویندگان چنین سخنی را بر زبان آورم و به آنان اشارت کنم و مردم را به سوی شان هدایت کنم (که آنان را شناسایی کنند) می توانستم؛ لیکن به خدا سوگند در کارشان کرامت نموده، لب فروبستم.

۱۶. با این حال خداوند از من خشنود نخواهد شد؛ مگر فرمان او را در حقّ علی به شما ابلاغ کنم. آن گاه پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم چنین خواند: ای پیامبر! آن چه از سوی پروردگارت بر تو فرود آمده (مائده / ۶۷) در حقّ علی، ابلاغ کن و گرنه رسالت او را انجام نداده ای و البته خداوند تو را از آسیب مردمان، نگاه می دارد. (مائده / ۶۷)

بخش سوم: اعلان رسمی ولایت و امامت دوازده امام علیهم السلام

۱۷. هان مردمان! بدانید این آیه درباره ی اوست. ژرفای آن را فهم کنید و بدانید که خداوند او را برایتان صاحب اختیار و امام قرار داده و پیروی اش را بر مهاجران و انصار و آنان که از ایشان به نیکی پیروی می کنند، و بر صحرانشینان و شهروندان، و بر عجم و عرب و آزاده و برده و بر کوچک و بزرگ و سفید و سیاه و بر هر یکتاپرست واجب شمرده است؛ هشدار که اجرای گفتار و فرمانش لازم، امرش نافذ، ناسازگارش رانده،

پیرو و باورکننده‌اش در مهر و شفقت است. البتّه که خداوند، او و شنوایان سخنش و پیروان راهش را آمرزیده است.

۱۸. هان مردمان! برای آخرین بار در این اجتماع به پا ایستاده، (با شما سخن می‌گویم). سخنم را شنیده، پیروی کنید و فرمان پروردگارتان را گردن گذارید که خداوند عزّوجلّ صاحب اختیار و سرپرست و معبود شماست و سپس سرپرست شما، فرستاده و پیامبر اوست که اکنون با شما سخن می‌گوید و پس از من به فرمان او، علی ولی و صاحب اختیار و امام شماست. سپس امامت، در فرزندان من از نسل علی خواهد بود تا برپایی رستاخیز که خدا و رسول او را دیدار کنید.

۱۹. روا نیست مگر آن چه خدا و رسول او و امامان روا دانند و ناروا نباشد مگر آن چه آنان ناروا دانند و خداوند عزّوجلّ هم روا و هم ناروا را به من شناسانده و من آموخته‌ام. هانم را از کتاب خدا و حلال و حرام او را در اختیار علی گذاشته‌ام.

۲۰. هان مردمان! او را برتر دانید؛ هیچ دانشی نیست مگر این که خداوند در جان من نبشته و من تمامی آن را در جان علی، امام پرهیزکاران، ضبط کرده‌ام و دانشی نبوده مگر آن که به علی آموخته‌ام. او پیشوای روشن‌گراست.

۲۱. که خداوند در سوره‌ی یاسین از او گفت و گو کرده: و علم هر چیز را در امام مبین برشمردیم. (یس / ۱۲) هان مردمان! او را فراموش نکنید و از امامتش برنتابید و از سرپرستی‌اش نگریزید؛ چرا که شما را به درستی و راستی خوانده و خود نیز بدان عمل می‌کند. او باطل را نابود کرده و شما را از آن بازدارد و هرگز نکوهشِ نکوهش‌گران او را از کار خدا بازندارد.

۲۲. او نخستین مؤمن به خدا و رسول اوست و کسی در ایمان به من، از او سبقت نجسته و همو جان خود را فدای رسول خدا کرده و با او همراه بوده است. تنها او همراه رسول خدا عبادت می کرد و جز او از مردان کسی چنین نبود.

۲۳. علی اولین نمازگزار و پرستش کننده‌ی همراه من است. از جانب خدا به او دستور دادم تا (در شب هجرت) در بستر من بیارامد و او نیز فرمان برده، پذیرفت که جان خود را فدای من کند.

۲۴. هان مردمان! او را برتر بدانید که خداوند او را برتری داده و پیشوایی او را پذیرا باشید که خداوند او را (به امامت) نصب کرده است.

۲۵. هان مردمان! او امام از جانب خداست و خداوند هرگز توبه‌ی منکر او را نپذیرد و چنین کسی را نیامرزد. این است روش قطعی خداوند درباره‌ی ناسازگار با امامت علی و حتماً او را به عذاب دردناک جاودانه کیفر خواهد کرد. پس، از مخالفت او بهراسید؛ و گرنه خواهید افتاد در آتشی که آتش گیره‌ی آن مردمانند و سنگ (تحریم / ۶) که برای حق ستیزان آماده شده است. (آل عمران / ۱۳۱)

۲۶. هان مردمان! به خدا که پیامبران پیشین به ظهورم بشارت داده‌اند و همانا من فرجام آنان و برهان بر آفریدگان آسمانیان و زمینیانم. آن کس که راستی و درستی مرا باور نکند، به کفر جاهلی گذشته درآمده و تردید در سخنان امروزم، هم‌سنگ تردید در تمامی محتوای رسالت من است و ناباوری در امامت یکی از امامان، به سان ناباوری در تمامی آنان است و جایگاه ناباوران امامت ما، آتش دوزخ خواهد بود.

۲۷. هان مردمان! خداوند عزوجلّ از روی منت و احسان خویش، این برتری را به من پیش کش کرده و خدایی جز او نیست. هشدار که تمامی ستایش‌های من در تمامی روزگاران و هر حال و مقام، ویژه‌ی اوست.

۲۸. هان مردمان! علی را برتر دانید که او برترین مردان و زنان، پس از من است تا آن هنگام که آفرینش برپاست و روزی شان فرود آید. دور دور باد، از مهر خداوند و خشم خشم باد، بر آن که این گفته‌ام را نپذیرد و با من سازگار نباشد. هان! آگاه باشید جبرئیل از سوی خداوند خبرم داد: هر که با علی ستیزد و بر ولایت او گردن نگذارد، نفرین و خشم من بر او باد. البته بایست هر کس بنگرد که برای فردای خویش چه پیش فرستاده. پس تقوا پیشه کنید (حشر / ۱۸) و از ناسازی با علی بپرهیزید؛ مباد که گام‌های‌تان پس از استواری در لغزد (نحل / ۹۴) و همانا خداوند بر کردارتان آگاه است. (حشر / ۱۸)

۲۹. هان مردمان! او هم جوار و همسایه‌ی خداوند است که در کتاب گران‌قدر خود (قرآن) او را یاد کرده و درباره‌ی ستیزندگان با او فرموده: مبادا کسی در روز قیامت بگوید: افسوس که درباره‌ی هم جوار و همسایه‌ی خداوند کوتاهی کرده‌ام. (زمر / ۵۶)

۳۰. هان مردمان! در قرآن اندیشه کنید و ژرفای آیات آن را دریابید و بر محکمتش نظر کنید و از متشابهات آن پیروی ننمایید. به خداوند سوگند که باطن‌ها و تفسیر آن را روشن نمی‌کند مگر همین که دست و بازوی او را گرفته و بالا آورده‌ام و اعلام می‌دارم: هر آن کس که من سرپرست اویم، این علی سرپرست اوست و او علی، فرزند ابی‌طالب، برادر و وصی من است؛ ولایت و سرپرستی او حکمی از سوی خداست که بر من فرو فرستاده است.

۳۱. هان مردمان! همانا علی و پاکان از فرزندانم از نسل او، یادگار گران سنگ کوچک‌ترند (ثقل اصغر) و قرآن، یادگار ارزشمند بزرگ‌تر (ثقل اکبر). هر یک از این دو از دیگر همراه خود حکایت می‌کند و با آن سازگار است. آن دو هرگز از هم جدا نمی‌شوند تا در حوض کوثر بر من وارد شوند. هان! آنان امانت‌داران خداوند در میان آفریدگان و حاکمان او، در زمین‌اند.

۳۲. هشدار که من وظیفه‌ی خود را ادا کردم. وظیفه‌ام را ابلاغ کردم و به گوش شما رساندم. هشدار که روشن نمودم. بدانید که این سخن خدا بود و من از سوی او سخن گفتم.

۳۳. هان بدانید! هرگز به جز این برادرم، کسی نباید امیرالمؤمنین خوانده شود. هشدار که پس از من، امارت مؤمنان برای کسی جز او روا نباشد.

بخش چهارم: بلند کردن امیرالمؤمنین علیه السلام بدست رسول خدا ص

۳۴. سپس فرمود: مردمان! کیست سزاوارتر از شما یان به شما؟ گفتند: خداوند و رسول او. آن‌گاه فرمود: آن که من سرپرست اویم، پس این علی ولی و سرپرست اوست. خداوندا! پذیرای ولایت او را دوست بدار و دشمن او را دشمن دار و یار او را یاری کن و رهاکننده‌ی او را تنها گذار.

۳۵. هان مردمان! این علی است برادر و وصی و نگاهبان دانش من و جای‌نشین من در میان امت و ایمان آورندگان به من و بر تفسیر کتاب خدا. او مردمان را به سوی خدا

بخواند و به آن چه موجب خشنودی اوست، عمل کند و با دشمنان او ستیز نماید. او سرپرست فرمانبرداری خدا باشد و بازدارنده از نافرمانی او.

۳۶. همانا اوست جانشین رسول الله و فرمانروای ایمانیان و از سوی خدا، پیشوای هدایت‌گر. اوست پیکارکننده‌ی با پیمان‌شکنان و روی‌گردانان از راستی و درستی و به در رفتگان از دین.

۳۷. خداوند فرماید: فرمان من دگرگونی نمی‌پذیرد. (ق / ۲۹) پروردگارا! اکنون به فرمان تو می‌گویم: خداوندا! دوست‌داران او را دوست‌دار و دشمنانش را دشمن. پشتیبانان او را پشتیبانی و یارانش را یاری کن و خودداری کنندگان از یاری‌اش را رها کن. ناباورانش را از مهت بران و خشم خود را بر آنان فرود آور.

۳۸. معبودا! تو خود در هنگام بیان ولایت علی و برپایی او فرمودی: امروز آیین شما را به کمال و نعمتم را برای شما تمام نمودم و با خشنودی، اسلام را دین شما قرار دادم. (مائده / ۳) و فرمودی: همانا، دین نزد خدا تنها اسلام است (آل عمران / ۱۹) و نیز فرمودی: و آن که به جز اسلام دینی بجوید؛ از او پذیرفته نبوده، در جهان دیگر، در شمار زیان‌کاران خواهد بود. (آل عمران / ۸۵)

۳۹. خداوندا! تو را گواه می‌گیرم که پیام تو را به مردمان رساندم.

بخش پنجم: تاکید بر توجه امت به مسئله امامت

۴۰. هان مردمان! خداوند عزوجل دین را با امامت علی تکمیل نمود. اینک آنان که از او و جانشینانش از فرزندان من و از نسل او - تا برپایی رستاخیز و عرضه‌ی بر خدا -

پیروی نکنند، کرده‌های‌شان در دو جهان بیهوده بوده؛ (بقره / ۲۱۷) و در آتش دوزخ جاودانه خواهند بود. (توبه / ۱۷) به گونه‌ای که نه از عذاب‌شان کاسته و نه برایشان فرصتی برای نجات خواهد بود. (بقره / ۱۶۲)

۴۱. هان مردمان! این علی است یاورترین، سزاوارترین، نزدیک‌ترین و گران‌قدرترین شما نزد من و خداوند عزوجل و من از او خشنودیم. آیه‌ی رضایتی در قرآن نیست مگر درباره‌ی او و هرگاه خداوند ایمانیان را خطابی نموده، به او آغاز کرده و آیه‌ی ستایشی نازل نگشته مگر درباره‌ی او و در سوره‌ی هل اُتی علی الإنسان گواهی بر بهشت نداده مگر برای او و آن را در حق غیر او فرو نیاورده و به وسیله‌ی آن جز او را نستوده است.

۴۲. هان مردمان! علی یاور دین خدا و دفاع‌کننده‌ی از رسول اوست و هم او پرهیزکار، پاکیزه و رهنمای ارشاد شده به دست خود خداست. پیامبرتان برترین پیامبران، جانشینش در میان شما برترین جانشینان و فرزندانش برترین اوصیایند. هان مردمان! فرزندان پیامبران از نسل آنان‌اند و فرزندان من از نسل امیرالمؤمنین علی.

۴۳. هان مردمان! به راستی که شیطان اغواگر، آدم را با رشک (حسد)، از بهشت راند. مباد شما به علی رشک ورزید که آن‌گاه کرده‌های‌تان نابود و گام‌های‌تان لغزان خواهد شد. آدم به خاطر یک اشتباه، به زمین هبوط کرد، حال آن که برگزیده‌ی خدای عزوجل بود؛ پس چگونه خواهید بود که شما شما بید و دشمنان خدا نیز از میان شما بید.

۴۴. هشدار! که با علی نمی‌ستیزد مگر شقی و سرپرستی‌اش را نمی‌پذیرد مگر رستگار پرهیزکار و به او نمی‌گرود مگر ایمان‌دار بی‌آلایش و به خدا سوگند سوره‌ی والعصر درباره‌ی او نازل شده است: به نام خداوند همه مهرِ مهرورز، به زمان سوگند که انسان

در زیان است. (والعصر / ۲ - ۱) مگر علی که ایمان آورده و به درستی و شکیبایی آراسته است.

۴۵. هان مردمان! خدا را گواه می‌گیرم که پیام او را به شما رساندم و بر فرستاده، وظیفه‌ای جز بیان روشن نیست. (عنکبوت / ۱۸ - نور / ۵۴)

۴۶. هان مردمان! تقوا پیشه کنید همان گونه که بایسته است و نمیرید جز با شرفِ اسلام. (آل عمران / ۱۰۲)

بخش ششم: اشاره به کارشکنی‌های منافقین

۴۷. هان مردمان! ایمان آورید به خدا و رسول او و نوری که (تغابن / ۸) همراهش فرود آمده پیش از آن که چهره‌ها را تباه و باژگونه کنیم، یا چونان اصحاب روز شنبه (یهودیانی که بر خدا نیرنگ آوردند) رانده شوید. (نساء / ۴۷) به خدا سوگند که مقصود خدا از این آیه، گروهی از صحابه‌اند که آنان را با نام و نسب می‌شناسم؛ لیکن به پرده‌پوشی کارشان مأمورم. آنک هر کس پایه‌ی کار خویش را مهر یا خشم علی در دل قرار دهد و بداند که ارزش عمل او، وابسته به آن است.

۴۸. هان مردمان! نور از سوی خداوند عزوجل در جان من، سپس در جان علی بن ابی طالب و آن گاه در نسل او تا قائم مهدی - که حق خدا و تمامی حق ما را می‌ستاند - جای گرفته است؛ چرا که خداوند عزوجل ما را دلیل و حجت قرار داده بر کوتاهی کنندگان به عمد، ستیزه‌گران، ناسازگاران، خائنان و گنه‌کاران و ستم‌گران و غاصبان از تمامی جهانیان.

۴۹. هان مردمان! هشدارتان می‌دهم: همانا من رسول خدایم. پیش از من نیز رسولانی آمده و سپری شده‌اند. پس آیا اگر بمیرم یا کشته شوم، به جاهلیت برمی‌گردید؟ و آن که به قهقرا برگردد، هرگز خدا را زیانی نخواهد رسانید و او سپاس گزاران شکیا را پاداش خواهد داد. (آل عمران / ۱۴۴)

۵۰. هان! علی و فرزندان من از نسل او، دارای کمال شکیبایی و سپاس‌گزاری‌اند.

۵۱. هان مردمان! اسلام‌تان را بر من منت نگذارید؛ (حجرات / ۱۷) و بر خدا نیز، که اعمال‌تان را بیهوده و تباه خواهد کرد و او بر شما خشم خواهد گرفت و شما را به شعله‌ای از آتش و مس گداخته (الرحمن / ۳۵) گرفتار خواهد کرد. به یقین پروردگار شما در کمین‌گاه است. (فجر / ۱۴)

۵۲. هان مردمان! به زودی پس از پیشوایانی خواهند آمد که شما را به آتش خواهند خواند. آنان در روز رستاخیز، تنها و بی‌یاور خواهند بود. (قصص / ۴۱)

۵۳. هان مردمان! آگاه باشید که خداوند و من از آنان بیزاریم.

۵۴. هان مردمان! حتماً آنان و یاران و پیروان و تابعان‌شان در پست‌ترین جایگاه آتش خواهند بود (نساء / ۱۴۵) و چه جایگاه بدی است منزل متکبران. (نحل / ۲۹)

۵۵. هان! که آنان اصحاب صحیفه‌اند. اکنون هر کس در صحیفه‌ی خود نظر کند!!

۵۶. هان مردمان! اینک جانشینی خود را به عنوان امامت و وراثت به امانت به جای می‌گذارم در نسل خود تا برپایی روز رستاخیز و اکنون، مأموریت تبلیغی خود را انجام دادم تا برهان بر هر شاهد و غایب باشد و نیز بر همه‌ی آنان که زاده شده یا نشده‌اند.

پس بایسته است، این سخن را حاضران به غایبان و فرزندان به فرزندان تا برپایی رستاخیز ابلاغ کنند.

۵۷. و به زودی گروهی پس از من، امامت را چپاول کرده، با پادشاهی جابه جا کنند. هان! خشم خدا بر غاصبان و چپاول گران و البتّه به زودی به کار شما، جن و انس خواهد پرداخت. آن که می پردازد - عذاب خواهد کرد - و شعله های آتش و مس گداخته بر سر شما ریخته خواهد شد و در آن هنگام هرگز یاری نمی شوید. (الرحمن / ۳۱ و ۳۵)

۵۸. هان مردمان! همانا خداوند عزوجلّ شما را به خود رها نخواهد کرد تا ناپاک را از پاک جدا کند و هر آینه خداوند شما را بر غیب آگاه نمی سازد. (آل عمران / ۱۷۹)

۵۹. هان مردمان! هیچ سرزمینی نیست مگر این که خداوند به خاطر تکذیب اهل آن - حق را - آن را پیش از برپایی رستاخیز نابود خواهد کرد و آن سرزمین را به امام مهدی خواهد سپرد و حتماً خداوند وعده ی خود را انجام خواهد داد.

۶۰. هان مردمان! شمار فزونی از گذشتگان شما، گمراه شدند و خداوند نابودشان کرد و همو نابودکننده ی آیندگان است. خداوند فرموده: آیا پیشینیان را تباه نکردیم؟ و در پس آنان، آیندگان را نابود نساختیم؟ آری با مجرمان این چنین کنیم. وای بر ناباوران در روز رستاخیز. (مرسلات / ۱۹ - ۱۶)

۶۱. هان مردمان! همانا خداوند مرا فرمان داده و بازداشته و من نیز به دستور او به علی امر و نهی کرده ام؛ پس دانش امر و نهی در نزد علی است. فرمان او را بشنوید تا سلامت مانید و اطاعتش کنید تا هدایت شوید و از آن چه باز می دارد، خودداری کنید تا راه یابید و به سوی مقصد او حرکت کنید و هرگز راه های پراکنده، شما را از راه او باز ندارد. (انعام / ۱۵۳)

بخش هفتم: پیروان اهل بیت علیهم السلام و دشمنان ایشان

۶۲. هان مردمان! خداوند را صراط مستقیم منم که فرمان به پیروی آن داده و سپس علی و آن گاه فرزندانم از نسل او، پیشوایان هدایت‌اند که به راستی و درستی راه می‌برند و با حق دادگری می‌کنند. (اعراف / ۱۵۹) سپس چنین خواند: به نام خداوند همه مهرِ مهر و رز، تمامی ستایش‌ها ویژه‌ی پروردگار جهانیان است. همو که به همه‌ی آفرینش مهر می‌ورزد و به ویژه‌گان، مهر ویژه دارد. فرمانروای روز جزاست. خداوند! تنها تو را می‌پرستیم و تنها از تو یاری می‌جوییم. ما را به صراط مستقیم راهنمایی کن. راه آنان که بر ایشان منت نهاده، نعمت‌شان بخشیدی؛ نه راه خشم شدگان و نه راه گمراهان! (حمد ۷/ - ۱) و آن گاه ادامه داد: این سوره درباره‌ی من نزول یافته و به خدا سوگند شامل امامان است و به آنان اختصاص یافته. آنان‌اند اولیای خدا که ترس و اندوهی برای‌شان نباشد. (یونس / ۶۲) هان! همانا حزب الاهی چیره خواهد بود. (مائده / ۵۶)

۶۳. هان! ستیزندگانِ آنان گمراه و نابخرد و همکاران شیاطین‌اند که برای گمراهی مردمان، سخنان بیهوده را به یک‌دیگر می‌رسانند. (انعام / ۱۱۲)

۶۴. هشدار! خداوند در کتاب خود از دوستان امامان چنین یاد کرده: (ای پیامبر ما!) نمی‌یابی ایمان آورندگان به خدا و روز بازپسین را که ستیزه‌گرانِ خدا و رسول او را دوست بدارند؛ گرچه پدران، فرزندان، برادران و خویشان‌شان باشند. خداوند ایمان را در دل‌های‌شان تثبیت فرموده و با روحی از سوی خود، ایشان را تأیید نمود و آنان را جاودانه در بهشت‌هایی درخواهد آورد که از زیر درختان آن‌ها، نهرها جاری است.

خداوند از آنان خشنود است و آنان از خداوند. همانان اند حزب خدا. هشدار که حزب
الاهی رستگاران اند. (مجادله / ۲۲)

۶۵. هان! دوست‌داران امامان، مؤمنانی هستند که خداوند عزوجلّ چنین توصیف
فرموده: آنان که ایمان آورده، باور خود را به شرک نیالوده‌اند؛ پس ایشان در امان‌اند و
راه یافتگان. (انعام / ۸۲)

۶۶. هشدار! یاران پیشوایان به باور رسیدگان‌اند و دور از تردید و انکار. (حجرات / ۱۵)

۶۷. هشدار! ایشان با آرامش و سلامت به بهشت درخواهند شد. و فرشتگان، با رفاه و
تسلیم آنان را پذیرفته (انبیاء / ۱۰۳) می‌گویند: درود بر شما یان، اکنون پاکیزه شده‌اید!
در بهشت، جاودانه درآید (زمر / ۷۳)

۶۸. هان! بهشت پاداش دوستان امامان است که در آن بی‌حساب روزی داده خواهند
شد. (غافر / ۴۰)

۶۹. هشدار! دشمنان امامان در آتش درآیند. (نساء / ۱۰)

۷۰. هشدار! که ناله‌ی افروزش جهنم را - در حالی که شعله‌های آن زبانه می‌کشد -
می‌شنوند و زفیر (صدای بازدم) آن را در می‌یابند. (ملک / ۷)

۷۱. و خداوند در وصف‌شان فرماید: هرگاه امتی در جهنم درآید، همتای خود را نفرین
کند تا آن که تمامی آنان به یک‌دیگر بپیوندند؛ پسینان به پیشینان گویند: پروردگارا!
اینان ما را گمراه کردند؛ پس بر آنان کیفر دو چندان از آتش فرود آور. خداوند فرماید:
برای هر دو گروه، کیفر دو چندان خواهد بود ولیکن شما نمی‌دانید. (اعراف / ۳۸)

۷۲. هشدار! که خداوند درباره‌ی دشمنان امامان فرماید: هر گروه از آنان که در جهنم انداخته شوند، نگاهبانان از آنان می‌پرسند: مگر بر شما ترساننده‌ای نیامد؟ گفتند: چرا! لیکن تکذیب کرده، گفتیم: خداوند خبری نداده و شما یان نیستید مگر در گمراهی بزرگ و نیز می‌گویند: اگر سخن خدا را می‌شنیدیم یا اندیشه می‌کردیم، اکنون در میان اهل آتش نبودیم. پس اینان به گناه خود اعتراف نمودند، پس دور باد دوزخیان از رحمت خدا (ملک / ۱۱ - ۸)

۷۳. هان! یاران امامان در نهان، از پروردگار خویش ترسانند. آمرزش و پاداش بزرگ برای‌شان خواهد بود. (ملک / ۱۲)

۷۴. هان! چه بسیار راه است میان شعله‌های آتش و پاداش بزرگ.

۷۵. هان مردمان! ستیزه جوی ما کسی است که خداوند او را ناستوده و نفرین فرموده و یاران و دوستان ما آنان‌اند که خدا ایشان را ستوده و دوست می‌دارد.

۷۶. هان مردمان! همانا من انذار گرم و علی بشارت دهنده!

۷۷. هان مردمان! من بیم دهنده‌ام و علی راهنماست.

۷۸. هان مردمان! من پیامبرم و علی وصی من است.

۷۹. هان مردمان! من رسول‌ام و علی، امام و وصی من است و پس از او امامان، فرزندان اویند. آگاه باشید! من والد آنان و ایشان از صلب اویند.

بخش هشتم: حضرت مهدی عجل الله فرجه الشریف

۸۰. آگاه باشید! همانا آخرین امام، قائم مهدی، از ماست. هان! او بر تمامی ادیان، چیره خواهد بود. هشدار! اوست انتقام گیرنده‌ی از ستم کاران. هشدار! اوست فتح کننده‌ی دژها و منهدم کننده‌ی آن‌ها.

هشدار! اوست چیره بر تمامی قبایل مشرکان و رهنمای آنان.

۸۱. هشدار! اوست خون خواه تمامی اولیای خدا. هان! همانا او یاور دین خداست.

۸۲. هان! او از دریایی ژرف، پیمان‌هایی افزون گیرد. هشدار! او هر ارزشمندی را به اندازه‌ی ارزش او و هر نادان و بی‌ارزشی را به اندازه‌ی نادانی‌اش نشان‌دار کند. هان! او نیکو و برگزیده‌ی خداست. هشدار! اوست میراث‌دار دانش‌ها و احاطه‌دار بر ادراک‌ها.

۸۳. هان! او از پروردگارش خبر دهد و نشانه‌های او را برپا کند و استحکام بخشد. هشدار! اوست بالیده و استوار. آگاه باشید! هموست که اختیار امور جهانیان به او سپرده شده.

۸۴. هان! پیشینیان از قرن‌ها ظهور او را پیش‌گویی کرده‌اند.

۸۵. هشدار! اوست حجت پایدار و پس از او حجّتی نخواهد بود. راستی و روشنایی جز با او نیست.

۸۶. هان! کسی بر او پیروز نخواهد شد و ستیزنده‌ی او، یاری نخواهد گشت. هشدار! او ولیّ خدا در زمین، داور او در میان مردم و امانت‌دار امور آشکار و نهان است.

بخش نهم: مطرح کردن بعثت

۸۷. هان مردمان! من پیام خدا را برای تان آشکار کرده، تفهیم نموده‌ام و این علی است که پس از من، شما را آگاه می‌کند.

۸۸. اینک شما را می‌خوانم که پس از پایان خطبه، برای انجام بیعت با او و اقرار به امامتش، با من و سپس با او دست دهید.

۸۹. هشدار! من با خدا بیعت کرده‌ام و علی با من پیمان بسته است و اکنون از سوی خدای عزوجل بر امامت او از شما پیمان می‌گیرم. (ای پیامبر!) آنان که با تو بیعت کنند، هر آینه با خدا بیعت کرده‌اند. دست خدا بر فراز دست آنان است و آن کس که بیعت شکند، به زیان خود شکسته و خداوند آن را که بر پیمان الاهی وفادار باشد، پاداش بزرگی خواهد داد. (فتح / ۱۰)

بخش دهم: حلال و حرام، واجبات و محرمات

۹۰. هان مردمان! همانا حج و عمره از شعایر و آداب خدایی است. پس زایران خانه‌ی خدا و عمره کنندگان بر صفا و مروه بسیار طواف کنند و آن کس که در انجام کار خیر، فرمان برداری کند حتماً خداوند سپاس گزار داناست. (بقره / ۱۵۸)

۹۱. هان مردمان! در خانه‌ی خدا حج به جای آورید؛ هیچ خاندانی داخل آن نشد مگر بی‌نیاز شد و مژده گرفت و آن که روی از آن برتافت، بی‌بهره و نیازمند گشت.

۹۲. هان مردمان! مؤمنی در موقف (عرفات و مشعر و منا) نماند مگر این که خداوند گناهان گذشته‌ی او را آمرزید. پس بایسته است که پس از پایان اعمال حج (با پاکی) کار خود را از سر گیرد. هان مردمان! حاجیان از سوی خداوند کمک شده و هزینه‌های سفرشان جای گزین خواهد شد و البته، خداوند پاداش نیکوکاران را تباه نخواهد فرمود.

۹۳. هان مردمان! خانه‌ی خدا را با دین کامل و ژرفای دانش دیدار کنید و از زیارتگاه‌ها جز با توبه و باز ایستادن (از گناهان) برنگردید.

۹۴. هان مردمان! نماز را به پا دارید و زکات پردازید؛ همان‌سان که خداوند عزوجل امر فرموده است. پس اگر زمان بر شما دراز شد و کوتاهی کردید و یا از یاد بردید، علی صاحب اختیار و تبیین کننده‌ی بر شماست. همو که خداوند عزوجل پس از من، او را امانت‌دار خویش در میان آفریدگان نهاده است. او از من و من از اویم. همانا او و جانشینانش از فرزندان من به پرسش‌های تان پاسخ داده، آن چه را نمی‌دانید، به شما می‌آموزند.

۹۵. هان! روا و ناروا بیش از آن است که آن‌ها را شمارش کرده، یک‌باره به روا فرمان دهم و از ناروا باز دارم؛ از این روی مأمورم که از شما پیمان بگیرم که دست‌در دست من نهید در پذیرش آن چه از سوی خداوند عزوجل درباره‌ی علی امیرمؤمنان آورده‌ام و درباره‌ی اوصیای پس از او که از من و اویند. این امامت در میان آنان پایدار است و فرجام آنان، مهدی است و استواری پیشوایی تا روزی است که او با خداوندِ قدر و قضا دیدار کند (قیامت).

۹۶. هان مردمان! شما یان را به هر روا و ناروا (حلال و حرام) رهنمایی کردم و از آن بر نمی‌گردم. هان! آن‌ها را یاد آورید و نگه دارید و یک‌دیگر را به آن توصیه کنید و

احکام خدا را دگرگون نسازید. هشدار! دوباره یاد می آورم: هان! نماز به پا دارید و زکات پردازید و به معروف فرمان دهید و از منکر بازدارید.

۹۷. هشدار! برترین بخش امر به معروف این است که به گفته‌ی من - درباره‌ی امامت و ولایت علی و فرزندان او - برسید و سختم را به دیگران برسانید و غایبان را به پذیرش فرمان من توصیه کنید و آنان را از ناسازگاری با من بازدارید که این سخنان، فرمان خدا و من است. (هان!) هیچ امر به معروف و نهی از منکری جز با امام معصوم تحقق و کمال نمی‌یابد.

۹۸. هان مردمان! قرآن بر شما روشن می‌کند که امامان پس از علی، فرزندان اویند و من به شما معرفی کردم که آنان از او و از من اند؛ چرا که خداوند در کتاب خود می‌گوید: امامت را فرمانی پایدار در نسل او قرار داد (زخرف / ۲۸) و من نیز گفته‌ام: مادام که به آن دو - قرآن و امامان - تمسک کنید، گمراه نخواهید شد.

۹۹. هان مردمان! پرهیزکاری! پرهیزکاری! از سختی رستخیز پرهیزید؛ آن‌سان که خداوند عزوجل فرموده: البتّه زمین لرزه‌ی رستاخیز، حادثه‌ای بزرگ است (حج / ۱)

۱۰۰. یاد آورید مرگ و قیامت را، حساب و ترازوها (برای توزین اعمال) را، محاسبه‌ی در برابر پروردگار جهانیان و پاداش و کیفر را. پس آن که نیکی کرد، پاداش گیرد و آن که بدی کرد، بهره‌ای از بهشت نخواهد برد.

بخش یازدهم: بیعت گرفتن رسمی

۱۰۱. هان مردمان! شمار شما بیش از آن است که در یک زمان با یک دست، با من بیعت کنید؛ از این روی خداوند عزوجل دستور فرموده که از شما اقرار زبانی گیرم و

پیمان سرپرستی علی امیرالمؤمنین را محکم کنم و نیز بر امامان پس از او که از نسل من و اویند؛ چرا که گفتم: فرزندانم از نسل اویند.

۱۰۲. پس همگان بگوئید: البتّه که سخنان تو را شنیده، پیروی می‌کنیم و از آن خشنود و بر آن گردن گذاریم و بر آن چه از سوی پروردگاران و پروردگار تو در امامت امامان علی امیرالمؤمنین و دیگر امامان - از صلب او - به ما ابلاغ کردی، با تو پیمان می‌بندیم؛ پیمانی با دل و با جان و با زبان و دستانمان. با این پیمان زنده‌ایم و با آن خواهیم مرد و با این اعتقاد برانگیخته می‌شویم و هرگز آن را دگرگون نکرده، شکّ و انکار نخواهیم داشت و هرگز از عهد خود برنگشته، پیمان نشکنیم. (ای رسول خدا!) ما را به فرمان خدا پند دادی درباره‌ی علی امیرمؤمنان و امامان پس از او، فرزندان از نسل او، حسن و حسین و پیشوایان پس از آن دو که خداوند برپای‌شان کرده. اینک برای آنان عهد و پیمان از ما گرفته شد، از دل‌ها و جان‌ها و زبان‌ها و درون‌ها و از دستانمان. هر کس توانست با دست، و گرنه با زبان بیعت نمود. دیگر پیمان نخواهیم شکست و خداوند دگرگونی از ما نبیند و از این پس فرمان تو را به نزدیک و دور از فرزندان و خویشان خواهیم رساند و خداوند را بر آن گواه گیریم و او بر گواهی کافی است و تو نیز بر ما گواه باش.

۱۰۳. هان مردمان! اکنون چه می‌گوئید؟ البتّه خداوند هر صدایی را می‌شنود و بر اسرار دل‌ها آگاه است. هر آن کس که هدایت پذیرد، به خیر خویش پذیرفته و آن که گمراه شد، به زیان خود رفته. (زمر / ۴۱) و آن کس که بیعت کند، حتماً با خداوند پیمان بسته که دست خدا بالای دست آنهاست. (فتح / ۱۰)

۱۰۴. هان مردمان! آنک با خداوند بیعت کنید و با من پیمان ببندید و با علی امیرمؤمنان و حسن و حسین و با امامان از نسل آنان که پس از ایشان خواهند بود. امامانی که فرمانی پایدار در دنیا و آخرت اند. خداوند مگاران را تباه می کند و به باوفایان، مهر می ورزد. هر کس پیمان شکنند، البته به زیان خود گام نهاده و آن که بر عهدش پابرجا ماند، به زودی خدا او را پاداش بزرگی خواهد داد. (فتح / ۱۰)

۱۰۵. هان مردمان! بگوئید هر آن چه به شما گفتم و به علی با لقب امیرالمؤمنین سلام کنید و اکنون بگوئید: شنیدیم و فرمان می بریم. پروردگارا! آمرزشت خواهیم و به سوی توست بازگشت. (بقره / ۲۸۵) و بگوئید: تمام ستایش و سپاس، خدایی راست که ما را به این راه هدایت فرمود و گرنه راه نمی یافتیم و البته فرستادگان پروردگارمان به درستی آمده اند. (اعراف / ۴۳)

۱۰۶. هان مردمان! برتری های علی بن ابی طالب نزد خداوند عزوجل - که در قرآن نازل فرموده - بیش از آن است که من یک باره برشمارم؛ پس هر کس از مقامات او خبر داد و آن ها را شناخت، او را باور کنید.

۱۰۷. هان مردمان! فرمان بردار از خدا و فرستاده ی او (احزاب / ۷۱) و از علی و امامان که نام بردم، به رستگاری بزرگی دست یافته است. (احزاب / ۷۱)

۱۰۸. هان مردمان! سبقت جویان به بیعت و پیمان و سرپرستی او و سلام کنندگان بر او با لقب امیرالمؤمنین، رستگاران اند و در بهشت های پُر بهره خواهند بود.

۱۰۹. هان مردمان! آن چه خدا را خشنود می کند بگوئید و اگر شما و تمامی زمینیان کفران ورزند، خدا را زیانی نخواهد رسید. (آل عمران / ۱۴۴)

۱۱۰. خداوندا! بیامرز ایمان آورندگان به آن چه را ادا کرده و فرمان دادم و بر
انکارکنندگان کافر، خشم گیر!

والحمد لله رب العالمين.

